

KROONIKA

Neli tundi linnukaitsest

EOÜ kontor võttis läinud aasta lõpul ette väikese küsitluse ühtaegu aktiivsete kui ka potentsiaalsete ettekandekoosolekuil käijate seas. Muu hulgas küsiti nõu neist koosolekuist erinevate töövormide asjus - ja saadi mõnigi teostamist vääriiv ettepanek. Tartu Ülikooli bioloogiaturudeng Asko Lõhmus soovitas ometi kord ära pidada "ammulubatud sõnasõjad /.../ linnukaitse teemadel". Mõeldud-tehtud: ühingu kontor pani LUS-i saali 1.märtsiks kinni; vaidlusringi vedaja valikul jäi näpp esimesena pidama sooviesitajal endal - ja meie rõõmuks võttis Asko ettepanekust kohe kinni.

Välja tuli rõõmustavalt palju inimesi: registreerimisraamat näitab 39 EOÜ liikme ja nelja külalise kohalolekut. Esindatud olid vanad, keskealsed, noored ja väga noored - nii vanuselt kui ka ühinguliikme staažilt. Ja umbes pooled saabunuist võtsid vähemalt korra ka sõna.

Paraku jätsid kutsetele - ja osaliselt ka lubadustele! - vaatamata vaidlusringi tulemata keskkonnaministeeriumi looduskaitse spetsialistid ning Tartu maavalitsuse keskkonnanõuandja esindajad. Ju arvati, et selline ettevõtmine pole koht, kus oma ametile kohast loodusehoidja missiooni täita... Sellest tingituna jäi osalenuile koosolekusaalist lahkudes hinge ja meelde ehk mõni küsimärk rohkem kui tulles loodeti...

Järgnevalt kimbuke vaidlusringi mõtteid, mis kirjutajal endal meelde jäid või mida ta kolleegide rõhuasetustest hiljem välja on noppinud; mingil juhul ei pretendeeri need põgusalegi üldülevaatele kõneldust - vältasid diskussioonid ju kokku enam kui neli tundi.

Linnukaitse määratlus ja ülesanded jäid koosolekul selgelt sõnastamata. Erinevate inimeste arusaamised ja seisukohad neis küsimustes näivad ulatuvat tõesti seinast seinale. Kurvastaval kombel näeb mõnigi positsioonikas persoon linnukaitset õige kitsana - vaid selles, mis sisaldub otseselt seadustes. Paraku ei ole ju selget abi ka sellest, kui mõni liik on kantud kõrgesse kaitsekategooriasse, sest ainus kirjatähis sisalduv konkreetne kaitsemeede on täpselt määratletud kahjutatussumma. Aga ilmselt on esimenegi protokoll mõne kaitsealuse linnuliigi isendile liigategemise eest Eesti Vabariigis veel kirjutamata; pole õieti inimesigi, kelle asi see peaks olema... Näib, et otseselt, selgelt kirja pandud linnukaitse kohustust pole meil ka ühelgi looduskaitseasutusel.

Selline riiklik taust viitab ilmselgele vajadusele EOÜ linnukaitset aktiivsust suurendada; pealegi on ju just linnukaitse tõusmist ühingu

esmaprioriteediks pärast liitumist *BirdLife Internationaliga* korduvalt rõhutatud. EOÜ juhatusel selget kaitsealast tegevuskava seni pole, loodetavasti andis koosolek selleks olulise toetuse. Liikmete toetus tundub olemas olema, paraku jääb väheseks ideede genereerijaid, juhte ja koordinaatoreid.

Niisiis - ainult riiklikule tasemele rõhumine ei aita, kindlasti peab üks ühingu linnukaitsetegevuse põhisuundi olema töö nõ. lihtsa inimesega, kes pole tunnet loodushoiu vajalikkusest ehk sugugi minetanud, ainult et igapäevamured on selle kui mõneti idealistliku tagaplaanile tõrjunud.

Kõneks tuli linnukaitseabitse väljatöötamine - nii totaalse strateegia kui ka reaalselt eksisteerivate üksikosade mõttes. Üle hulga aja pühitati tolm ideelt asutada Ropka-Ihaste linnukaitseala, millel oleks otsese linnuala-tähtsuse kõrval ka ilmselge pedagoogiline ja looduspropagandistlik funktsioon; muu hulgas arvati, et ühing võiks selle kaitseala valitsejaks hakata.

Käidi välja idee, et põhiliselt tuleks orienteeruda noortele, kuna praegune keskealiste põlvkond on liiga rikutud. Vastuväitena tasuks ehk karta, et enne kui noored piisavalt kaitsetõhusaks saavad, on jõutud teha liiga palju ravimatuid sigadusi...

Räägiti ka päris konkreetsete liikide, konkreetsete elupaigatüüpide, samuti üksikisendite kaitsmise vajadustest - kõik asjakohane ja vajalik, suudaksid targemad ja innukamad pead nüüd kõigest kõneldust vaid tõelise EOÜ linnukaitsestrateegia sünteesida!

Linnukaitsepõldu läheb kündma ka EOÜ 5.aprillil toimuv aastakonverents.

Toomas Jürjado

